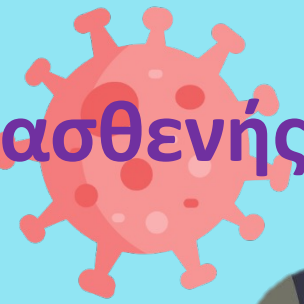

Τουρισμός: Ο μεγάλος ασθενής

Αφίξεις και διανυκτερεύσεις στα
τουριστικά καταλύματα, στην
Ελλάδα, κατά την περίοδο 2019-
2021

Σκοπός της έρευνας

- Η διερεύνηση των επιπτώσεων της πανδημίας του παθογόνου ιού Covid-19 στην εξέλιξη των δεικτών του Ελληνικού τουρισμού όπως οι αφίξεις και οι διανυκτερεύσεις κατά την περίοδο 2019-2021.

Μεθοδολογία

- Μελέτη των δεδομένων της έρευνας της ΕΛΣΤΑΤ.
- Δημιουργία κατάλληλων γραφημάτων.
- Ανάλυση δεδομένων (υπολογισμός ποσοστών, στρογγυλοποιήσεις, αθροίσματα, μέση τιμή).
- Εξαγωγή συμπερασμάτων με βάση τα δεδομένα που έχουν αναλυθεί.

Εργαλεία

Microsoft PowerPoint: Για την δημιουργία της παρουσίασης

Microsoft Excel: Για την επεξεργασία των δεδομένων και τη δημιουργία των κατάλληλων για την παρουσίαση γραφημάτων.

Flaticon, Storyset & Freepik: Για την λήψη των κατάλληλων για την παρουσίαση εικονιδίων.

Paint 3D: Για την επεξεργασία των χρωμάτων των εικονιδίων.

Στόχοι

1. Η μελέτη της εξέλιξης αφίξεων και διανυκτερεύσεων σε καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου, κατά την περίοδο 2019-2021.

2. Η διερεύνηση της διαχρονικής εξέλιξης **α)** των αφίξεων **β)** των διανυκτερεύσεων, κατά περιφέρεια, στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου την τελευταία τριετία.

3. Η μελέτη της συμβολής των περιφερειών της Αττικής και του Νότιου Αιγαίου στο σύνολο των διανυκτερεύσεων κατά τα έτη 2019-2021, και η παρουσίαση της περιφέρειας με τη μεγαλύτερη συμβολή αφίξεων και διανυκτερεύσεων κατά το έτος 2019

4. Η μελέτη και ο σχολιασμός της κατανομής των αφίξεων και των διανυκτερεύσεων στα τουριστικά καταλύματα, κατά μήνα του έτους 2021.

5. Ο σχολιασμός της επίπτωσης της πανδημίας του παθογόνου ιού Covid-19 στην τουριστική κίνηση κατά το διάστημα 2019-2021.

Βιβλιογραφία

- Τα στοιχεία της ανάλυσης μας δόθηκαν σε πίνακες από την ΕΛΣΤΑΤ
- Δελτίο τύπου ΕΛΣΤΑΤ με τίτλο 'Αφίξεις και διανυκτερεύσεις στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου και κάμπινγκ και στα συλλογικά σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια) 2021»
- Δελτίο τύπου ΕΛΣΤΑΤ με τίτλο «Αφίξεις και διανυκτερεύσεις στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου και κάμπινγκ: Έτος 2020»
- Παπαϊωάννου Α., 2020, Η κατάσταση του εθνικού σχεδίου ετοιμότητας σε πανδημία. Η περίπτωση του ΓΝ Αργολίδος, ΝΜ Άργους (Διπλωματική Εργασία Μεταπτυχιακού Προγράμματος, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου)
- Τοκμάζοβ Γ., 2021, Η επίδραση της πανδημίας του COVID-19 στον ελληνικό τουρισμό. (Διπλωματική Εργασία Μεταπτυχιακού Προγράμματος, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο)

Μεταβλητές/Ορισμοί

Ημεδαπός (ποιοτική μεταβλητή)*:

Κάθε φυσικό πρόσωπο, ανεξάρτητα από ιθαγένεια, που κατοικεί ή προτίθεται να κατοικήσει για τουλάχιστον ένα έτος στην Ελλάδα.

Αλλοδαπός (ποιοτική μεταβλητή)*:

Κάθε φυσικό πρόσωπο, ανεξάρτητα από ιθαγένεια, που δεν θεωρείται ημεδαπός.

Αφίξεις (ποσοτική μεταβλητή)*:

Η άφιξη στο κατάλυμα υπολογίζεται για κάθε άτομο ξεχωριστά. Η αναφορά είναι σε σύνολο ατόμων και όχι σε σύνολο δωματίων που χρησιμοποιήθηκαν. Υπολογίζονται μόνο οι αφίξεις που πραγματοποιούν τουλάχιστον μια διανυκτέρευση.

Διανυκτερεύσεις (ποσοτική μεταβλητή)*:

Οι διανυκτερεύσεις στο κατάλυμα υπολογίζονται για κάθε άτομο ξεχωριστά. Η αναφορά είναι σε σύνολο διανυκτερεύσεων ατόμων και όχι σε σύνολο διανυκτερεύσεων κατά δωμάτιο.

Πανδημία**:

Ως πανδημία ορίζεται «μία επιδημία που εμφανίζεται παγκοσμίως», ή σε πολύ μεγάλη περιοχή, διασχίζοντας τα διεθνή όρια και συνήθως επηρεάζει μεγάλο αριθμό ανθρώπων. (Παπαϊωάννου, 2020).

*Οι ορισμοί είναι όπως δόθηκαν από την ΕΛΣΤΑΤ

** Ο ορισμός είναι από την πηγή (Παπαϊωάννου Α., 2020)

Για την έρευνα και την ανάλυση των δεδομένων χρησιμοποιήθηκαν οι παρακάτω μεταβλητές:

Έτη καταγραφής

- 2019, 2020, 2021

Μήνες καταγραφής

- Ιανουάριος, Φεβρουάριος, Μάρτιος, Απρίλιος, Μάιος, Ιούνιος, Ιούλιος, Αύγουστος, Σεπτέμβριος, Οκτώβριος, Νοέμβριος, Δεκέμβριος

Καταλύματα

- Ξενοδοχεία ή ομοειδή καταλύματα, κάμπινγκ, καταλύματα σύντομης διαμονής (ενοικιαζόμενα δωμάτια)

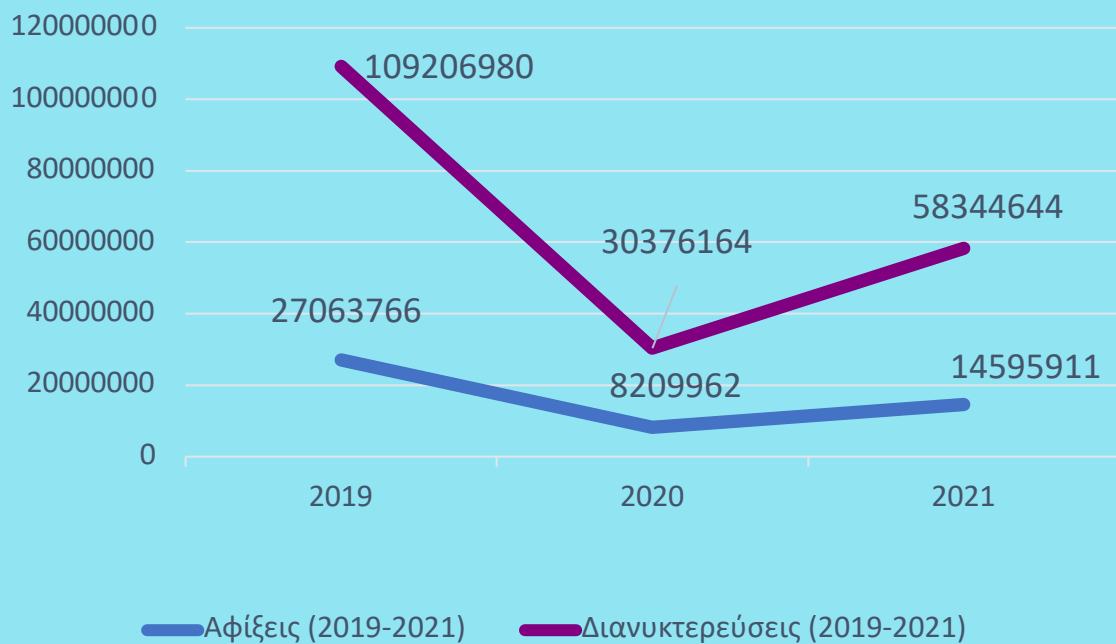
Κατηγορίες ατόμων καταγραφής

- Ημεδαποί και Αλλοδαποί

Περιφέρειες αφίξεων και διανυκτερεύσεων

- Ανατολική Μακεδονία-Θράκη, Αττική, Βόρειο Αιγαίο, Δυτική Ελλάδα, Δυτική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Ιόνια Νησιά, Κεντρική Μακεδονία, Κρήτη, Νότιο Αιγαίο, Πελοπόννησος και Στερεά Ελλάδα

Γράφημα 1: Εξέλιξη αφίξεων και διανυκτερεύσεων σε καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου (2019-2021)

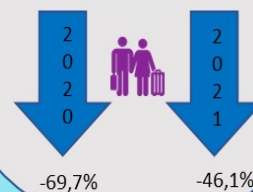

Από την μελέτη των στοιχείων (Γράφημα 1) προκύπτουν τα ακόλουθα:

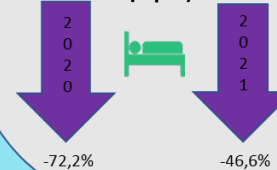
- Κατά το 2019, τα επίπεδα των αφίξεων και των διανυκτερεύσεων βρίσκονται σε πιο υψηλό επίπεδο από ότι τα έτη 2020 και 2021.
- Η έλευση της πανδημίας του Covid-19 στα τέλη του 2019 είχε σαν αποτέλεσμα την δραματική μείωση και των δύο μεγεθών στα δύο χρόνια που ακολούθησαν, παρά την μικρή ανάκαμψη που παρατηρείται το 2021.

- Από το έτος 2019 μέχρι το έτος 2020 παρατηρείται μείωση κατά **69.7%** στις αφίξεις και **72,2%** στις διανυκτερεύσεις.
- Στο έτος 2021 παρατηρείται μια αύξηση σε σχέση με το έτος 2020, κατά **77,8%** για τις αφίξεις και **92,1%** για τις διανυκτερεύσεις, αλλά σε σχέση με το έτος αφετηρίας (2019), εξακολουθεί να υπάρχει μείωση, που ανέρχεται σε **46.1%** και **46,6%** αντίστοιχα (Εικόνες 1, 2 & 3)

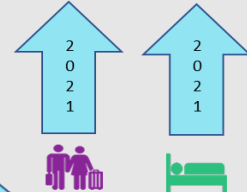
Εικόνα 1: % μεταβολή αφίξεων σε σχέση με το έτος αναφοράς 2019

Εικόνα 2: % μεταβολή διανυκτερεύσεων σε σχέση με το έτος αναφοράς 2019

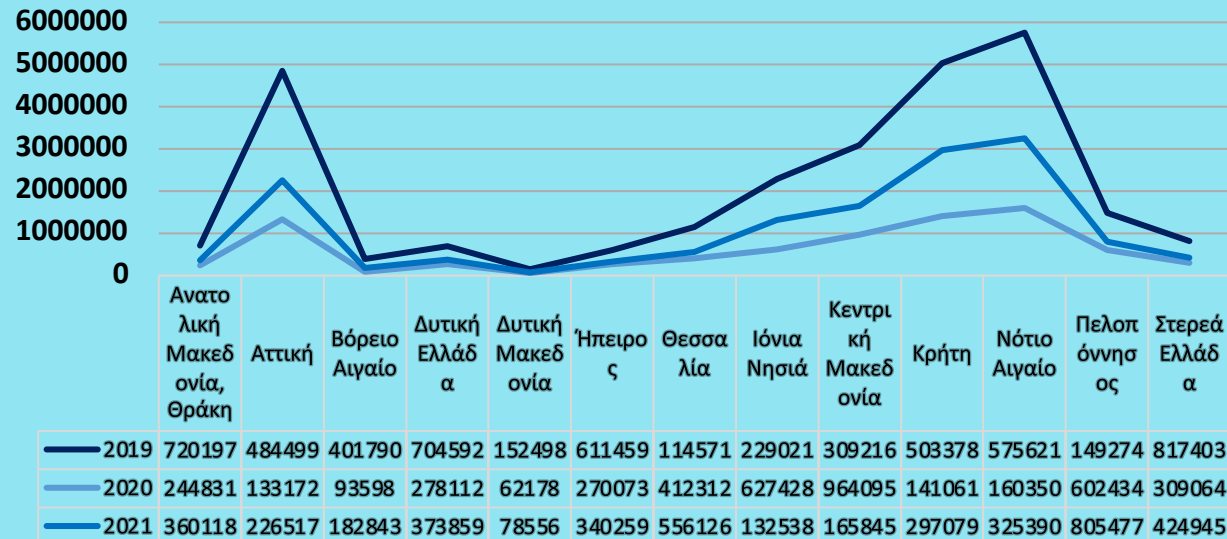

Εικόνα 3: % μεταβολή αφίξεων και διανυκτερεύσεων σε σχέση με το 2020

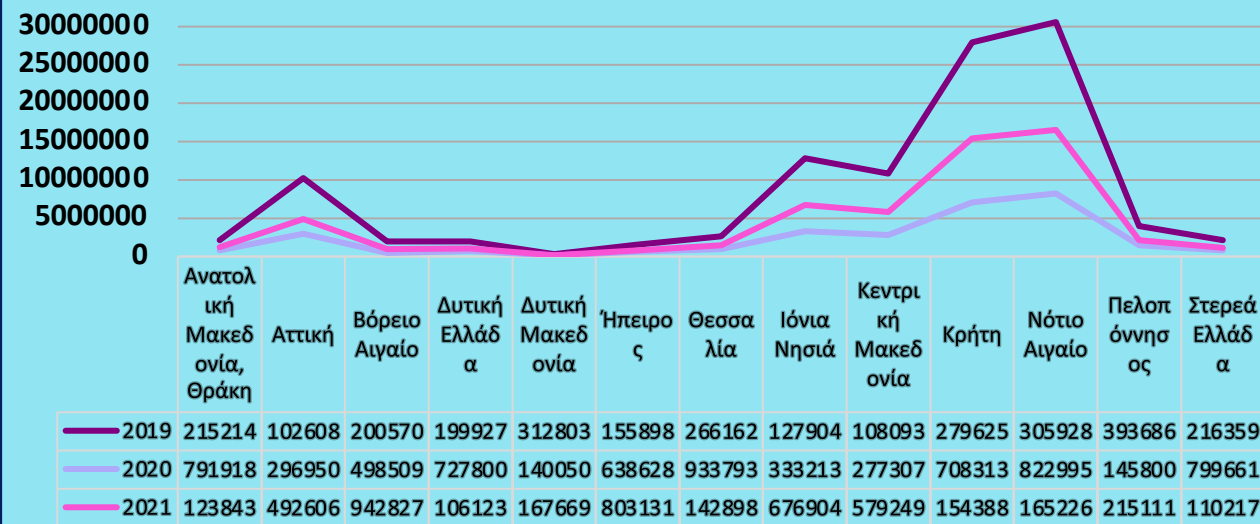

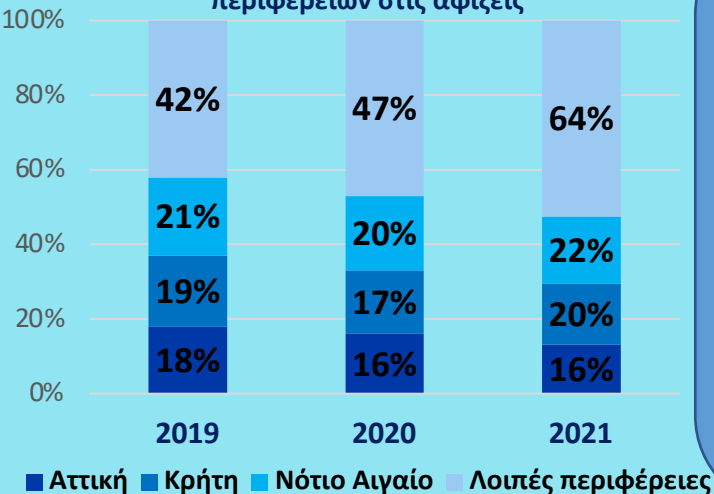
Γράφημα 2α: Διαχρονική εξέλιξη αφίξεων σε ξενοδοχεία, κατά περιφέρεια (2019-2021)

Γράφημα 3α: Διαχρονική εξέλιξη διανυκτερεύσεων σε ξενοδοχεία, κατά περιφέρεια (2019-2021)

Γράφημα 2β: Ποσοστιαία συμβολή τριών περιφερειών στις αφίξεις

Παρατηρούμε πως κατά το έτος 2019 παρουσιάστηκαν τα υψηλότερα επίπεδα αφίξεων σε σχέση με τα έτη 2020 και 2021. Τα μεγαλύτερα ποσοστά αφίξεων παρατηρήθηκαν στο Νότιο Αιγαίο, στην Κρήτη και στην Αττική (Γράφημα 2α). Συγκεκριμένα οι αφίξεις στις τρεις αυτές περιφέρειες αντιστοιχούν στο **57,7%, 52,9%, 58,1%** τα έτη 2019, 2020 και 2021 αντίστοιχα **(Γράφημα 2β)**

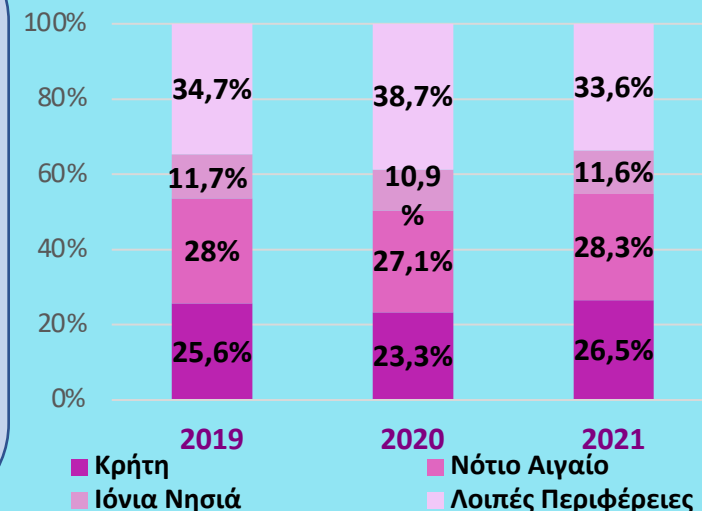
Αντίθετα, περιφέρειες όπως η Δυτική Μακεδονία, το Βόρειο Αιγαίο και η Ήπειρος παρουσιάζουν μικρή συμβολή στις τουριστικές αφίξεις διαχρονικά κατά τα έτη καταγραφής.

Το 2019, οι αριθμοί των διανυκτερεύσεων είναι σε πολύ υψηλό επίπεδο σε σχέση με τα έτη 2020 και 2021. Οι περισσότερες διανυκτερεύσεις εντοπίζονται στο Νότιο Αιγαίο, στην Κρήτη και τα Ιόνια Νησιά. (Γράφημα 3)

Οι τρεις αυτές περιφέρειες παρουσιάζουν τα πιο υψηλά ποσοστά διανυκτερεύσεων σε σχέση με τους απόλυτους αριθμούς διανυκτερεύσεων των ετών 2019, 2020 και 2021 **65,3% 61,3% 66,3%**. **(Γράφημα 3β)**

Αντίθετα, περιφέρειες όπως η Δυτική Μακεδονία, η Δυτική Ελλάδα και το Βόρειο Αιγαίο έχουν μικρή συμβολή στον συνολικό αριθμό διανυκτερεύσεων κατά την περίοδο (2019-2021).

Γράφημα 3β: Ποσοστιαία συμβολή τριών περιφερειών στις διανυκτερεύσεις

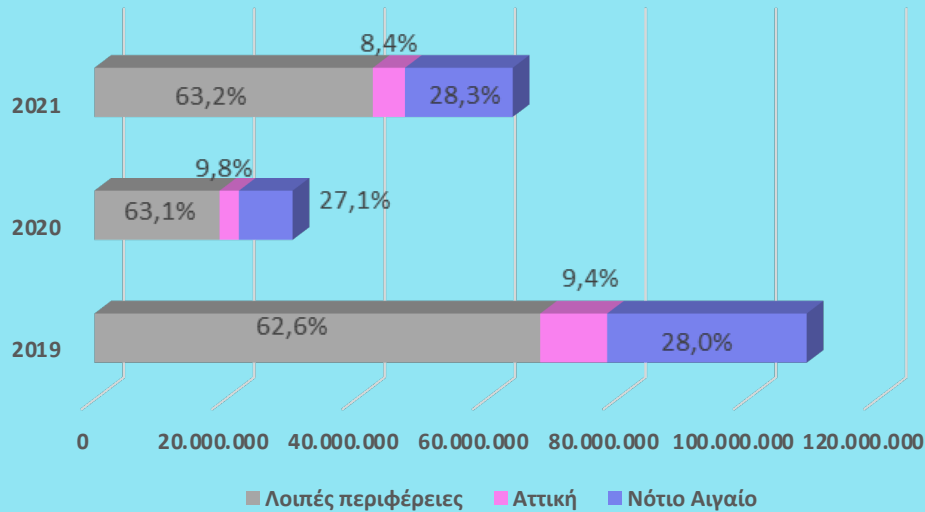

Συμβολή Νότιου Αιγαίου και Αττικής στο σύνολο των διανυκτερεύσεων την περίοδο 2019-2021

Στόχος 3

Νότιο Αιγαίο: Η περιφέρεια με την μεγαλύτερη συμβολή στις αφίξεις και διανυκτερεύσεις το 2019

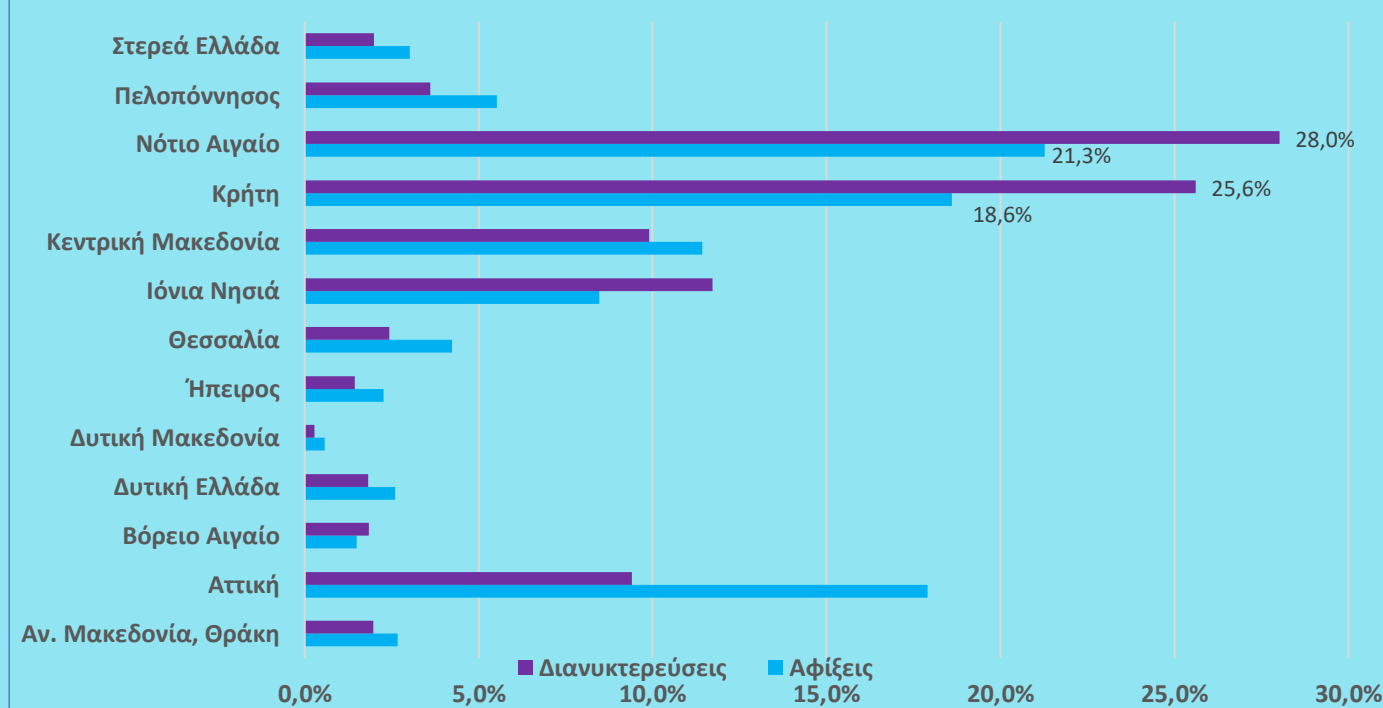
Γράφημα 4: Κατανομή διανυκτερεύσεων σε Αττική και Νότιο Αιγαίο

Αξίζει να σημειωθεί πως παρότι στην περιφέρεια της Αττικής βρίσκεται η πρωτεύουσα της χώρας και συναντάται ο μεγαλύτερος αερολιμένας, αυτή παρουσιάζει αρκετά χαμηλό ποσοστό διανυκτερεύσεων διαχρονικά, με μέση τιμή τριετίας **9,3%**. (Γράφημα 4)

Αντίθετα, η περιφέρεια του Νότιου Αιγαίου, ως η πιο δημοφιλής τουριστική περιφέρεια της χώρας φαίνεται να φιλοξενεί το μεγαλύτερο ποσοστό τουρισμού κατά τα έτη 2019-2021 με μέση τιμή τριετίας **27,8%**. (Γράφημα 4)

Γράφημα 5: Κατανομή αφίξεων και διανυκτερεύσεων κατά Περιφέρεια (2019)

Από την μελέτη των στοιχείων του **γραφήματος 5** παρατηρούμε ότι η γεωγραφική ενότητα του Νότιου Αιγαίου παρουσιάζει το μεγαλύτερο ποσοστό τόσο σε αφίξεις όσο και σε διανυκτερεύσεις. Προπορεύεται με λίγες μονάδες διαφορά της περιφέρειας της Κρήτης (κατά **2,7%** στις αφίξεις και κατά **2,4%** στις διανυκτερεύσεις), με την οποία μοιράζεται την ίδια γεωγραφική περιοχή. Οι υπόλοιπες περιφέρειες ακολουθούν με σημαντική διαφορά.

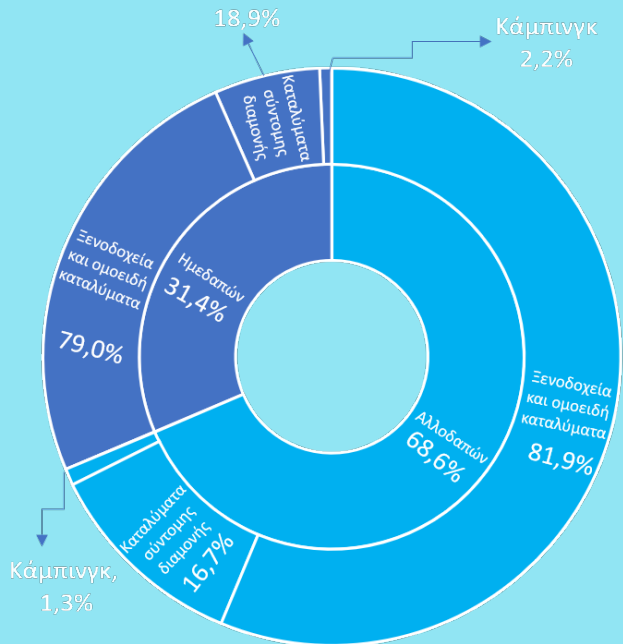

Κατανομή αφίξεων και διανυκτερεύσεων (2021)

Γράφημα 6:

Κατανομή αφίξεων με βάση την προέλευση και την διαμονή

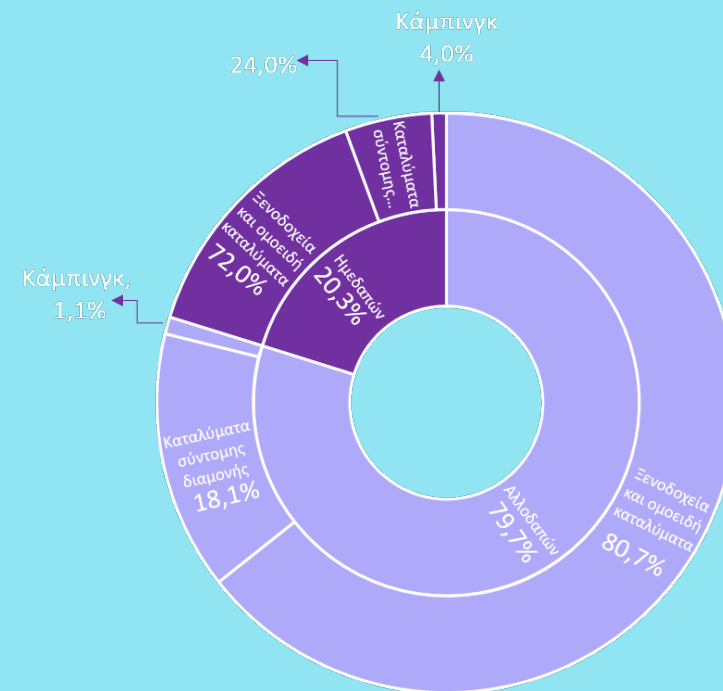
Η συμβολή των ταξιδιωτών των δύο κατηγοριών (αλλοδαποί/ημεδαποί) στην τουριστική κίνηση διαφέρει αρκετά, καθώς τα 2/3 περίπου των αφίξεων πραγματοποιούνται από αλλοδαπούς. Οι προτιμήσεις τους όμως για το είδος του καταλύματος που θα διαμείνουν είναι παρόμοιες. Συγκεκριμένα, η προτίμηση για ξενοδοχείο είναι και στις δυο κατηγορίες η μεγαλύτερη, κατά προσέγγιση 80% (Γράφημα 6). Επίσης, διαπιστώνουμε ότι κατά τους καλοκαιρινούς μήνες υπάρχει μια κορύφωση των αφίξεων, τόσο από ημεδαπούς όσο και από αλλοδαπούς, ενώ κατά τους χειμερινούς μήνες υπάρχει μια χαμηλή τουριστική προσέλευση. (Γράφημα 8)

Με ανάλογο τρόπο, οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών αντιστοιχούν περίπου στα 4/5 των συνολικών διανυκτερεύσεων. Επίσης, οι επιλογές των δύο κατηγοριών όσον αφορά το είδος του καταλύματος δεν παρουσιάζουν μεγάλες διαφορές (Γράφημα 7). Επιπλέον, στις διανυκτερεύσεις υπάρχει κορύφωση κατά τη διάρκεια των καλοκαιρινών μηνών ακολουθώντας τον ρυθμό των αφίξεων, ενώ τους χειμερινούς μήνες η ζήτηση είναι πολύ μικρή (Γράφημα 9).

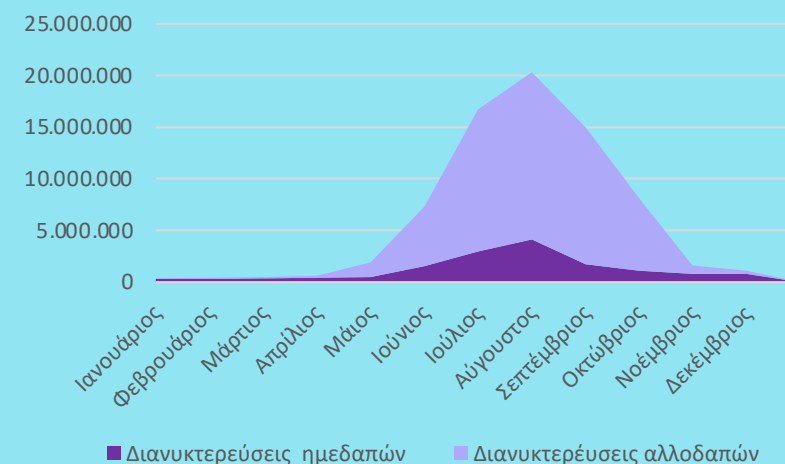
Από την μελέτη των τεσσάρων παραπάνω γραφημάτων διαφαίνεται μια προτίμηση τόσο των ημεδαπών, όσο και των αλλοδαπών σε ξενοδοχεία και ομοειδή καταλύματα. Ακολουθούν τα καταλύματα σύντομης διαμονής, ενώ τα κάμπινγκ δεν επιλέγονται συχνά.

Γράφημα 7:

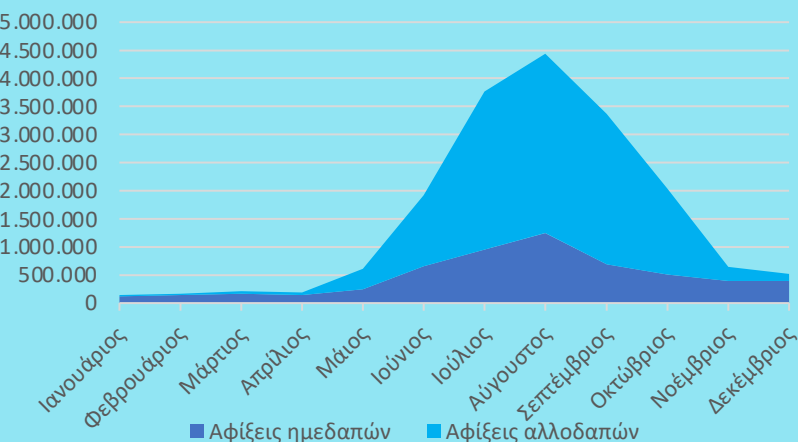
Κατανομή διανυκτερεύσεων με βάση την προέλευση και την διαμονή

Γράφημα 9: Μηνιαίος ρυθμός διανυκτερεύσεων (2021)

Γράφημα 8: Μηνιαίος ρυθμός αφίξεων (2021)

Η επίδραση της πανδημίας covid-19 στην τουριστική κίνηση

Στόχος 5

Η πανδημία του παθογόνου ιού covid-19 επηρέασε σημαντικά την τουριστική κίνηση στην Ελλάδα, μια χώρα όπου ο τουρισμός διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην οικονομία της. Η έναρξή της πανδημίας το Δεκέμβριο του 2019 και η αδυναμία περιορισμού της, οδήγησε σε Lockdown και κλείσιμο εθνικών συνόρων. Πολλές χώρες θέσπισαν αυστηρούς ταξιδιωτικούς περιορισμούς και αυστηρά υγειονομικά πρωτόκολλα για τη μετακίνηση ατόμων. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα την ανάπτυξη ενός αισθήματος ανασφάλειας στους πολίτες, οι οποίοι αποφάσισαν να μείνουν ασφαλείς στα σπίτια τους και δεν ταξίδεψαν. Τα αυστηρά υγειονομικά πρωτόκολλα και ο φόβος μην παραμείνουν σε καραντίνα σε ένα άγνωστο τόπο, λειτούργησαν αποτρεπτικά για τα ταξίδια. Ως συνέπεια ο αριθμός των ατόμων που του επιτράπηκε ή θέλησε να ταξιδέψει στη χώρα μας μειώθηκε δραματικά, επηρεάζοντας έτσι αρνητικά την τουριστική κίνηση της χώρας.

Πηγή: Τοκμάζοβ Γ., 2021

Συμπεράσματα

- ✓ Οι αφίξεις και οι διανυκτερεύσεις το 2020 και το 2021 μειώθηκαν δραματικά σε σχέση με το 2019, εξαιτίας της πανδημίας του Covid-19. Το εμβολιαστικό πρόγραμμα και η εφαρμογή των υγειονομικών μέτρων οδήγησαν σε μια, περιορισμένης κλίμακας, βελτίωση της τουριστικής κίνησης στην Ελλάδα, το 2021. **(Στόχος 1)**
- ✓ Οι πιο διάσημοι τουριστικοί προορισμοί, από την άποψη των αφίξεων και διανυκτερεύσεων και τις τρεις χρονιές, ήταν το Νότιο Αιγαίο, και η Κρήτη, περιοχές με ιδιαίτερο φυσικό κάλλος και μεγάλη τουριστική περίοδο, που διαρκεί από τον Μάιο μέχρι και τον Οκτώβριο. Το μεγαλύτερο τμήμα της ηπειρωτικής Ελλάδας, (πλην της Αττικής), έχει πολύ μικρή συμβολή στο σύνολο των αφίξεων και διανυκτερεύσεων. **(Στόχος 2)**
- ✓ Παρότι η Αττική είναι η πρωτεύουσα της Ελλάδας με μοναδικά τουριστικά αξιοθέατα, δεν έχει την ίδια συμμετοχή στις διανυκτερεύσεις με το Νότιο Αιγαίο, το οποίο παρουσιάζει τη μεγαλύτερη συμβολή, τόσο σε αφίξεις όσο και σε διανυκτερεύσεις. **(Στόχος 3)**
- ✓ Τα ξενοδοχεία και ομοειδή καταλύματα αποτελούν την κύρια προτίμηση σε καταλύματα ημεδαπών και αλλοδαπών. Τα κάμπινγκ δεν αποτελούν ιδιαίτερο πόλο έλξης σε καμία από τις δυο κατηγορίες τουριστών. Η τουριστική περίοδος έχει μεγάλο εύρος, ξεκινά τον μήνα Μάιο και τελειώνει το μήνα Οκτώβριο, με μήνες αιχμής τους Ιούνιο, Ιούλιο Αύγουστο και Σεπτέμβριο. **(Στόχος 4)**
- ✓ Η επίπτωση της πανδημίας του COVID -19 στην τουριστική κίνηση της Ελλάδας ήταν ιδιαίτερα σημαντική, με αποτέλεσμα η ελληνική οικονομία να δεχθεί σημαντικό πλήγμα. **(Στόχος 5)**